

GYÖKEREK és SZÁRNYAK
alapítvány

ÉVES JELENTÉS 2019

BŐVÜLT ÉS ÁTALAKULT A GYÖKEREK ÉS SZÁRNYAK ALAPÍTVÁNY

A változás, az átalakulás és a megerősödés éve volt 2019 a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány számára. Az **EGYÜTTHATÓK** és a **KISVÁROS** programunk megerősödése nyomán egyértelművé vált, hogy az alapítvány már sokkal inkább a helyi közösségi kezdeményezések általános támogató szervezete, és nemcsak a közösségi alapítványok erősítésén keresztül dolgozik az egyéni kezdeményező kedv, a felelősségvállalás, a bizalom és a szolidaritás kultúrájának hazai terjesztésén.

Megerősítettük és átszerveztük csapatunkat. Az **ALAPÍTVÁNY STÁBJA** két új taggal bővült: egyikük részben az EgyüttHATÓK program munkájában, részben az alapítványi kommunikációs feladatok ellátásában vesz részt, másikuk a szervezet pénzügyi vezetését látja el. Másként dolgozunk: nagyobb önállósággal és rugalmassággal, ugyanakkor egymásra figyelve, egymástól és tapasztalatainkból tanulva igyekszünk a feladataink ellátásához szükséges kapacitást előteremteni.

Nagyobbra cseréltük az **IRODÁNK**at, ahol jobbak a munkafeltételek, és módunk van arra, hogy másoknak is helyet adjunk.

KÓCZ KRISZTINA, ÚJ CSAPATTAG

SIMAY DÓRA, ÚJ CSAPATTAG

Az említett **VÁLTOZÁSOK**, a programszintű gondolkodás helyett az alapítvány márkájának belső és külső bevezetése, építése komoly kapacitásokat vett igénybe. Részben ennek is tudható be, hogy a KözösALAPON program, amely legnagyobb és legrégebbi programunk, az általunk vártnál gyengébben teljesített. Ezzel együtt hisszük, hogy a szervezeti változtatások nyomán a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány több cselekvő embert ér el és képes bátorítani, hogy jobb, élhetőbb és igazságosabb társadalomban élhessünk.

SZERVESEN FEJLŐDIK AZ EGYÜTTHATÓK

Mérsékelt növekedés jellemezte az EgyütthATÓK programot 2019-ben.

Májusban alapítványunk – mondhatjuk: immár a szokásos módon – saját Élő Adást szervezett, amelynek végén tapintható volt a teremben számos, általunk vallott érték: a közös felelősség, a közös tenni akarás, a szolidaritás és a méltóság. Az adományozói esten a „fellépő” három projekt – roma asszonyok Elfogadás Sütődéje, a közösségfejlesztés sikereit és módszertanát megosztó Parola folyóirat megújulása, valamint a hátrányos helyzetű gyerekek tanszer-ellátását célzó Legyen OTT! program – összesen 2 millió forintot kapott az egybegyűltektől céljaik megvalósítására. A pénzen túl hitet, adománygyűjtési élményt, tapasztalatot és a korábbinál jóval intenzívebb média-figyelmet is hozott számukra a programban való részvétel; utóbbiból leginkább az Elfogadás Sütőde részesült, a kezdeményezés az Élő Adás után országos ismertségre tett szert.

A PAROLA FOLYÓIRAT CÍMLAPJA

PAROLA

A KÖZÖSSÉG- ÉS TÁRSADALOMFEJLESZTÉS FOLYÓIRATA

2019/4.

PÉLDÁKKAL INSPIRÁL A MEGÚJULÓ PAROLA

A Parola mesekönyv azokról az emberekről, akik hozzám hasonlóan úgy érezték: elég abból, hogy csak nézik, ahogy megy velük az élet – mondta Boda Kitti, a lapot kiadó Közösségfejlesztők Egyesülete munkatársa, a Parola szerzője.

Az egyesület közösségek és cselekvéseik támogatására jött létre, a Parola folyóirat pedig **30 ÉVE** ezek elmesélésére. Inspiráló történeteket, sikereket és tanulságokat tesznek közkincsé, például arról, hogy miként adható sikeres közösségi válasz a lakhatási szegénységre, a munkanélküliségre.

A Parola a nagyobb hatás elérése, még több ember cselekvésre sarkallása érdekében megújul: a lap átalakítására és az online változat modernizálására (az eredmény itt látható). A Gyökerek és Szárnyak Alapítvány május 16-i Élő Adásán 654 ezer forintot ajánlottak fel a jelenlévők.

2019-ben új szervezet vállalkozott Élő Adás rendezésére szakmai és pénzügyi támogatásunkkal: a **PÉCSI KÖZÖSSÉGI ALAPÍTVÁNY** tavasszal adományozói estet rendezett, amelyen a három helyi ügy jelentős, mintegy 2,5 millió forintos támogatást kapott. Mindig nagy öröm számunkra, ha Budapesten túl is közreműködhetünk Élő Adás létrehozásában: láthatjuk, ahogy a rendezvény lökést és hitet ad a szervezőknek, és pezsdíti a város civil életét. A **FERENCVÁROSI KÖZÖSSÉGI ALAPÍTVÁNY** a szokásos módon, ősszel

rendezte meg, immár ötödször **Élő Adását**. Jó volt látni, hogy a nagy magabiztossággal és magas színvonalon szervezett rendezvényén eddig még soha nem látott összeg, 3,5 millió forint gyűlt össze három projekt támogatására, ráadásul sok visszatérő, állandónak számító adományozó jóvoltából. Veszteség is érte a programot 2019-ben: a **TÉRERŐ KÖZÖSSÉGI ALAPÍTVÁNY** kiesésével egy stabil partnerszervezettel való együttműködésről kellett lemondanunk. Miskolcon az alapítvány már két sikeres Élő Adást rendezett, így azt reméljük, hogy a városban szép emlékeket őriznek az adománygyűjtő estekről; teszünk azért, hogy ha más keretek között is, de folytatódhasson az Élő Adások története Miskolcon.

EGYÜTT KEREKEBB – BEINDULT A KEREKESSZÉKES KOSÁRLABDA PÉCSEN

Közösséget teremt elszigetelten élő mozgáskorlátozott emberekből, akik ennek segítségével a társadalom teljes jogú tagjainak érezhetik magukat; önállóságra, az alkalmazkodás képességére, stressztűrésre tanít; érdemben hozzájárul a testi- és a lelki egészséghez – mindezt együtt jelenti a kosarazás a pécsi PTE PEAC Rolling Basket kosárlabdacsapat tagjainak és stábjának.

A mozgássérültek nagyon kis százalékának jut eszébe egyáltalán, hogy **LEHETŐSÉGÜK ÉS JOGUK** van sportolni, és támogató közösségbe járni. Mi egy ilyen támogató közösséget ajánlunk – mondta Janovics László, a Baranya Megyei Kosárlabda Szövetség elnöke, a csapat alapítója a Pécsi Közösségi Alapítvány által 2019. május 9-én rendezett Élő Adás előtt.

A PTE PEAC Rolling Basket nagyszabású, toborzással egybekötött érzékenyítő programhoz, sportágválasztóhoz, és egy ezzel összekapcsolt nemzetközi kosárlabda-tornához kérte az egybegyűlteket támogatását. Az Élő Adás résztvevői nem fukarkodtak: 1 050 000 forint felajánlást kapott a kosárcsapat tervükre, amit október 26-27-én nagy sikerrel meg is valósítottak.

Minden várakozásomat felülmúlta az, ami itt történt: a hangulat, a sokféle és sokszínű felajánlás, amit kaptunk. Nagyon megható történet, nagyon szép este volt – mondta az Élő Adás után Janovics László.

Összességében elmondhatjuk: 2019-ben **HÁROM ÉLŐ ADÁSON** kilenc, egészen különböző társadalmi kezdeményezés nyert érdemi támogatást a megvalósuláshoz, fejlődéshez: volt közöttük fogyatékkal élők beilleszkedését segítő, helyi identitást erősítő, a helyi ügyekben

való aktív részvételt támogató, a helyi nyilvánosságot építő, és a romák társadalmi integrációját szolgáló kezdeményezés egyaránt.

Az EgyüttHATÓK program a meglévő partnerszervezetekkel való közös munka mellett újakat is keresett: a számos érdeklődő csoport közül egy stabil elköteleződést mutat egy 2020-as Élő Adás megszervezése

mellett. **IGÉRETES MEGBESZÉLÉSEKET** folytatunk több más civil szervezettel, egy egyetemmel, néhány vállalattal és a berlini magyar diaszpórával is.

GYENGÉLKEDIK A KÖZÖSALAPON

Szokatlan, nehéz és kétségekkel teli év volt 2019 a KözösALAPON program számára; hosszú évek sikerei és fejlődése után több kudarccal is szembesülnünk kellett. Az első sokk akkor ért bennünket, amikor az év elején a **TÉRERŐ KÖZÖSSÉGI ALAPÍTVÁNY VÁROSUNKÉRT** (Miskolc) kurátorai bejelentették, hogy két, feltűnően sikeres év után beszüntetik az alapítvány működését. Döntésüknek külső és belső okai egyaránt voltak: a gyorsan növekvő szervezet többletfeladatait nem tudták ellátni, koncepcionális ellentétek feszültek a meghatározó kurátorok között, ráadásul az alapítványra nehezedő, és egyre erősödő politikai nyomást sem tudták kezelni. Végül több kulcsszereplő elfáradása, a közöttük lévő konfliktusok, valamint néhányuk aktív szerepvállalása az önkormányzati választások kampányában megpecsételte a szervezet sorsát.

Szintén kudarcként kell elkönyvelnünk, hogy bár elképzeléseinket megvalósítottunk – kampányoltunk, új

szervezőcsoportokat kerestünk, mintegy 15 emberrel és csoporttal dolgoztunk azért, hogy közösségi alapítványt hozzanak létre – egyetlen új közösségi alapítvány sem alakult, és egyetlen szervezőcsoport sem lépett közelebb a szervezet megalakításához. Azt tapasztaltuk, hogy a szervezőcsoportok kulcsfigurái megriadtak attól, hogy

SWIMATHON ADOMÁNYGYŰJTŐ RENDEZVÉNY

a közösségi alapítvány létrehozása milyen mennyiségű, minőségű, és milyen hosszú ideig tartó **ÖNKÉNTES** munkával jár. Szintén riasztóan hatott, hogy sokan féltették egzisztenciájukat, társadalmi kapcsolataikat a **MEGBÉLYEGZÉSTŐL** – konkrétan attól, hogy független civil szervezet létrehozatalán munkálkodnak egy külföldről támogatott és listázott alapítvány segítségével. Szintén nehézséget jelentett, hogy a közösségi alapítvány szervezése rövid távon alig ígér eredményeket, sikereket, a **HOSSZÚ TÁVÚ** szervezetépítés pedig kevésbé vonzó – legalábbis erről számoltak be többen is partnereink közül. Nem utolsó sorban okolhatók vagyunk a kudarcért mi magunk is: vélhetően nem a **MEGFELELŐ SEGÍTSÉGET** nyújtottuk a helyi munka, az adománygyűjtés és a szervezetépítés fontos szakaszaiban.

Megnyugtató volt ugyanakkor számunkra, hogy a két működő közösségi alapítvány növekedett, bátran kísérletezett, és 2019-ben is megmutatta, miként lehet értékes helyi ügyek felkarolásával az aktivitást, az egymásra figyelést erősíteni, élhetőbbé tenni környezetünket. A Pécsi Községi Alapítvány például szintet lépett az adománygyűjtésben: tavasszal rendezték meg első Élő Adásukat, amelyen csaknem 2,5 millió forint támogatást gyűjtöttek három helyi kezdeményezésnek, és a pécsi színházzal karöltve négy, adománygyűjtéssel egybekötött előadást szerveztek. Szintén bátor vállalkozás volt a Pécs a kerekesszékesekért program menedzselése:

itt az alapítvány külföldi forrásokat szerzett, helyi civil szervezetek munkáját koordinálta a pécsi belváros akadálymentesítése érdekében – feltérképezték, majd terjesztették a jó gyakorlatokat. A Ferencvárosi Községi Alapítvány is keresett – és talált – új kihívásokat a már hagyományosan sikeres projektjei mellé. Nyártól az októberi önkormányzati választásokig létrehozták és üzemeltették a Rádió9 közösségi rádiót, amely kerületi civileknek és közéleti témák szakértőinek adott nyilvánosságot és kínálta a párbeszéd lehetőségét – a helyi nyilvánosság és a demokrácia erősítése céljából. A kezdeményezés olyan sikeres lett, hogy az alapítvány úgy döntött: folytatják az adásokat a választások után. Örömmel tekintünk arra, hogy a két közösségi alapítvány munkáját szakmailag és pénzügyileg is támogathattuk.

Az év második felében a program meglehetősen sok időt fordított önreflexióra, tapasztalataink feldolgozására, értelmezésére. Ennek fontos részeként elkészítettük a KözösALAPON külső, szakértői értékelését. Ebből kiderült, hogy a velünk kapcsolatba lépő embereket – minden fent említett nehézség ellenére – megfogta a közösségi alapítványi koncepció, azonosultak az általunk képviselt értékekkel, és együttműködésünk során a cselekvő kisebbség tagjaiként tekintettek saját magukra. A vizsgálat azt is világosan kimutatta, hogy a két működő közös-

ségi alapítvány ugyanazokat az értékeket képviseli, mint a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány, és helyi beágyazottságuk, hitelességük és hatásuk egyre nő. Az értékelés lehetőséget adott arra is, hogy elgondolkozzunk kudarcaink okain, és legfőképpen azon, hogy nekünk min kell változtatnunk – mely feltételezéseinkkel, beidegződéseikkel és gyakorlatunkkal kell szakítanunk, és hogyan kell átértelmeznünk a programot. Sokra jutottunk, és 2020 tavaszától új koncepció mentén folytatjuk a munkát.

Nemzetközimunkánk fontos eredménye volt, hogy a European Community Foundations

Initiative (ECFI) – az európai közösségi alapítványok közötti együttműködést támogató szervezet – lehetőséget biztosított számunkra a [magyar közösségi alapítványokról szóló országjelentés](#) elkészítésére. A kiadványban bemutattuk a közösségi alapítványok számos kulcsszereplőjét, akiknek lendülete, energiája és a közösség iránti szeretete a magyar közösségi alapítványok fejlődésének alapja, záloga. Igyekeztünk szemléletesen bemutatni, miként lehet dolgozni egy olyan országban, ahol egyre fogy a levegő a független civil szektor szereplői körül. A kiadvány elkészítésén túl is aktív tagjai voltunk a közösségi alapítványok nemzetközi világának: megoszthattuk tapasztalatainkat Afrikában, Latin-Amerikában és Európa több országában is, és előadóként a Német Alapítványok Szövetsége, valamint az Grantmakers East Forum hallgatósága előtt beszélhettünk arról, miként erősíthető a demokrácia, és hogyan képviselhetők sikeresen helyi ügyek nehéz politikai közegben is.

Óvatos optimizmussal tekintünk a jövőbe. A 2019-es önkormányzati választás után számos város és kerület másként viszonyul a civil világhoz, és ez önmagában új energiákat szabadított fel – több csoport is jelentkezett, melyek az új közegben élnének a közösségi alapítvány kínálta lehetőségekkel. A júniusi Swimathonon – úszócsapatunk és támogatóink körében – érezhettük a bátorító, inspiráló közeget. A külső értékelés és saját elemzéseink nyomán megerősödtek értékeink, és jobban értjük a közeget, amelyben dolgozunk. Számos beszélgetésünk esszenciájaként leírhatjuk: továbbra is hiszünk a közösségi alapítványokban, mert bennük a helyi cselekvés, a szolidaritás és a helyi jól-lét intézményi előmozdítóját látjuk.

KISVÁROS: MEGCÉLOZZUK A MARADÓKAT

Az elmúlt években a kisvárosok lélekszáma átlagosan harmadával csökkent. Nem kell nagyon ragozni, mit jelent ez: a tehetősebb, képzettebb és kötetlenebb réteg távozott. Sok helyütt anómia, elidegenedés, izoláció, tehetetlenség, cselekvőképtelenség és megosztottság maradt utánuk.

KISVÁROS: ÉRDEMES MARADNI!

Együtt többre megyünk!

Ezzel együtt úgy látjuk, hogy a kisvárosok szintjén még mindig megélhető az egymáshoz kapcsolódás lehetősége, a közösséghez tartozás élménye, és a változtatásra valódi esélyt jelent, hogy vannak még a közösség iránt elkötelezett, tapasztalt helyi vezetők, működőképes intézmények és helyi szervezetek, és az emberi kapcsolatok erős szövetei is fellelhetők.

Ebben a helyzetben a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány Kisváros programja olyan közösségek megerősítését tűzte ki célul, amelyek szellemi közeget teremtenek, támogató erőteret szerveznek, és helyi pénzt mozgósítanak az ott élő emberek

elképzeléseinek megvalósítása érdekében. Úgy véljük, hogy a közösségi alapítványok által kínált cselekvő tér és kultúraváltás a magyar kisvárosokban is megjelenhet.

A program célja a kisvárosi közösségek kreatív kapacitásának, a közösségek vezetőinek megerősítése. Közösségükért felelősséget vállaló kulcsembereket keresünk, hogy biztassuk őket kezdeményezéseik megvalósításában, újabb társakkal ismertessük meg őket, s mindezt szakmailag és pénzügyileg is támogassuk. Azt reméljük, hogy támogatásunkkal nyilvánvalóvá válik, hogy a helyi közösség képes saját ügyeit autonóm módon és kreatívan kézbe venni.

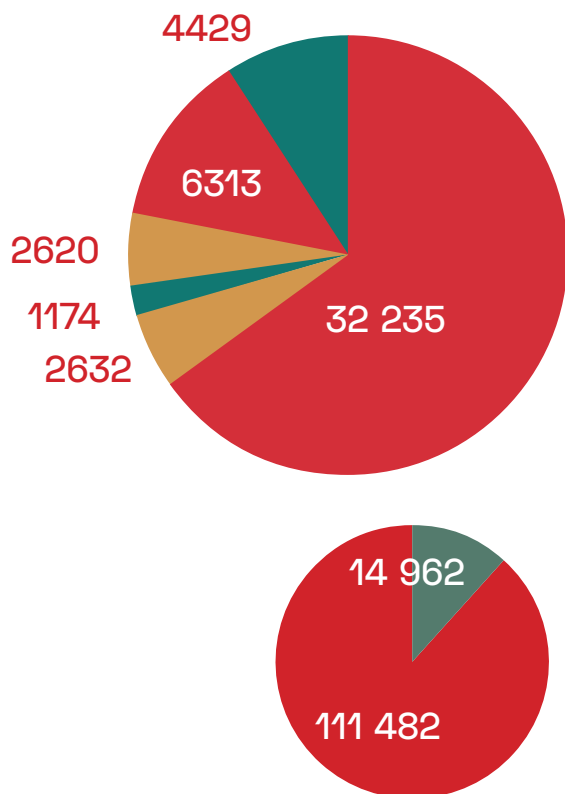
Alapítványunk programja a maradókat szeretné megerősíteni, és megmutatni: a polgári, civil magatartásformákért, a demokratikus értékekért érdemes cselekedni.

2019-ben számos megbeszélés és kutatás után kidolgoztuk a program részleteit, kommunikációs tervét és szakértői háttérét, így 2020 elején útjára indítottuk az alapítvány harmadik programját, amely aktív, cselekvő, kezdeményező helyi vezetők hasszú távú szakmai és pénzügyi támogatását célozza.

TÁMOGATÓK, PÉNZÜGYEK

A korábbi időszakról áthozott összeggel együtt 2019-ben megközelítőleg 126 millió forint állt az alapítvány rendelkezésére. Ebből tavaly mintegy 49 millió forintot költöttünk el, és megközelítőleg 77 milliót pedig átvittünk 2020-ra. A támogatások jelentős részét többéves felhasználásra nyújtották, így ezeket 2020-ban és 2021-ben fogjuk felhasználni. A többéves támogatások teszik lehetővé a programok tervezhetőségét és az alapítvány partnereinek szükséges hosszú távú perspektíva biztosítását.

Részletes pénzügyi beszámolónk, amely a közhasznúsági jelentésünk része, a honlapunkon érhető a könyvvizsgáló jelentésével együtt. Ha kérdése van pénzügyeinkkel kapcsolatban, keressen minket!

ezer Ft	2018	2019
KIADÁSOK		
Munkatársak díjazása	22444	32235
Külső szakértők díjazása	1812	2632
Utazások költségei	2011	1174
Népszerűsítés és rendezvények	4075	2620
Pénzügyi támogatás	8292	6313
Iroda és adminisztratív költségek	3664	4429
ÖSSZESEN	42298	49403
FORRÁSOK		
Hazai	14352	14962
Nemzetközi	107304	111482
ÖSSZESEN :	121656	126444

Pro bono támogatók, önkéntesek, akik munkájáért külön köszönettel tartozunk: Alix Abele, Anja Böllhoff, Laura Dittel, Fejes Rita, Gyenes Zsuzsa, Holczer Gábor, Horváth Panna, Huszerl József, Jánosi Zsuzsa, Kis Miklós, Kisfaludy Mónika, Kökény Dalma, Kuti Alexandra, Ladics Viktória (HR Partner Consulting), Lőke András, Laki Sarolta, Miszori István, Mizsur András, Molnár Ditta, Petrucz Vanda Sarolta, Rózsa Tímea Ágota (ICG), Sas Olivér, Hannah Sherill, Sugár Kata, Szabados Balázs, Szalay László (ICG), Szilvay András, Szitár Ádám, Rabatin Olívia, Vaskeba Hajnalka, Végvári Imre, David Young és Zsebedits Patrik.

Alapítványunk az Adománygyűjtő Szervezetek Önszabályozó Testületének tagja.

Miller Family
Trust

Velki
Tamás

MAECENATA STIFTUNG

Székhely: 1092 Budapest, Ráday utca 32.

Adószám: 18626166 - 1 - 43

Bankszámlaszám: 16200106-11617026

Képviselő: Scsaurszki Tamás

A kuratórium tagjai: Bardócz Iván, Benedek Gabriella,
Axel Halling, Komáromi Mátyás, Kovács Edit,
Scsaurszki Tamás, Turi Attila

A programok kialakításában és megvalósításában résztvevők:

Bardócz Iván, Benedek Gabriella, Gutjahr Zsuzsa,
Komáromi Mátyás, Koncz Krisztina, Kovács Edit,
Rácz Zsuzsa, Scsaurszki Tamás és Simay Dóra

Elérhetőségeink: 1114 Budapest, Mészöly utca 7.

www.gy-sz.hu

www.facebook.com/gyokerekesszarnyakalapitvany

gysza@gy-sz.hu

A Gyökerek és Szárnyak Alapítvány a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvény alapján külföldről támogatott szervezetnek minősül. Büszkéek vagyunk rá, hogy itthonról és külföldről is támogatott, etikus adománygyűjtő szervezet vagyunk.